

Activități în afara orelor de clasă

OLIMPIADA DE ISTORIA ROMÂNIEI

ELENA ENE

Începînd cu anul școlar 1977/1978 se organizează — de către Ministerul Educației și Învățămîntului, Societatea de științe istorice din R.S.R. și alte foruri — în cadrul Festivalului național „Cîntarea României“, Olimpiada de Istoria României, acțiune de largă audiență și amplă rezonanță în rîndul elevilor care studiază istoria patriei și o îndrăgesc.

An de an, numărul celor ce manifestă interes pentru participarea la Olimpiadă este în creștere. În 1977, la Olimpiada de istorie de la Suceava erau prezenți — în faza finală — 300 elevi din clasele a XII-a și a XIII-a (seral); în 1978, la Alba Iulia participau 363 elevi din clasele a IX-a, a XII-a și a XIII-a. Anul acesta, la Focșani au participat 430 elevi din clasele a VIII-a, a IX-a, a X-a și a XII-a.

Anul viitor, la Deva, vor participa aproximativ 500 de elevi din clasele a VIII-a, a IX-a, a X-a, a XI-a (licee pedagogice) și a XII-a.

Aceste cîteva elemente, de ordin cantitativ, exprimă convingător locul pe care studiul istoriei îl ocupă în învățămîntul românesc, ca urmare a măsurilor stabilite în toamna anului 1976 de conducerea Partidului Comunist Român, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, precum și atracția pe care o exercită în rîndul tinerei generații cunoașterea și aprofundarea trecutului istoric al poporului nostru. În sprijinul acestei idei și pentru a evalua, sub raportul calității, participarea, menționăm că în 1977 și 1978 au fost promovați la faza finală elevi, care la faza județeană au obținut nota 8, iar în anul 1979 nota minimă a fost ridicată cu un punct, adică la 9.

Această a III-a ediție a Olimpiadei — faza națională —, pregătită și așteptată cu un viu interes de elevii care au optat pentru aprofundarea cunoștințelor de istorie și de profesorii care i-au îndrumat, relevă totodată și unele concluzii privind nivelul la care s-au prezentat elevii.

Anul trecut au fost premiați, respectiv au realizate note între 8—10, 70 elevi; anul acesta, numărul lor este de 105. Anul trecut, 43 elevi au realizat note sub 5; anul acesta, doar 4, iar 46% din total au realizat note de peste 7, creșterea fiind de aproape 100%.

Cele mai multe note între 9—10 au obținut elevii din clasa a IX-a, care studiază Istoria modernă a României. În ce privește rezultatele obținute pe județe, remarcăm că, spre deosebire de anul trecut, cînd premianții proveneau din 28 județe, anul acesta sînt 33 județe cu elevi premiați. În ordinea valorii premiilor și numărului de premiați, enunțăm următoarea ordine: pe locul I — județul Iași; pe locul II — municipiul București și județul Vrancea; pe locul III — județul Timiș; pe locul IV — județul Dolj; pe locul V — județul Teleorman; pe locul VI — Argeș; pe locul

VII — județul Maramureș; pe locul VIII — județele Neamț, Mureș și Constanța; pe locul IX — județul Brașov; pe locul X — județele Prahova, Cluj, Buzău ș.a.m.d. Nu au obținut nici un premiu județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Covasna, Hunedoara, Satu Mare și Vâlcea, iar județul Sălaj n-a participat la Olimpiadă cu nici un elev.

Subiectele stabilite de comisia centrală de organizare a Olimpiadei au avut calitatea de a pune în valoare cunoștințele elevilor, stăpînirea noțiunilor fundamentale și înțelegerea proceselor și fenomenelor istorice, care constituie permanente ale trecutului nostru național. Astfel, la clasa a VIII-a — „Lupta antiotomană în secolul al XV-lea și indicarea monumentelor ridicate în amintirea acestor lupte”; la clasa a XI-a — „Unirea Moldovei cu Muntenia, expresie a dorinței întregii națiuni și evocarea trăsăturilor definitorii ale personalității lui Alexandru Ioan Cuza”; la clasa a X-a — „Insurecția națională armată antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 — moment crucial în istoria noastră și evocarea activității revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu în perioada 1933—1944”; la clasa a XII-a — „Rolul maselor în cucerirea independenței de stat a României și indicarea principalelor reviste istorice din prima jumătate a secolului al XIX-lea”, au oferit imaginea unei ample deschideri spre problematica majoră a istoriei naționale, a momentelor nodale ale afirmării poporului, națiunii române în lupta pentru o patrie unită, liberă, independentă, suverană și prosperă.

Textele imensei majorități a lucrărilor vădesc cunoștințe temeinice și afirmă un puternic sentiment de demnitate și mîndrie patriotică pentru istorie a poporului român; relevă înțelegerea marilor evenimente ca sinteze și rezultat ale evoluției inexorabile a societății, impuse de acțiunea legilor progresului istoric, ca piscuri de pe înălțimea cărora eroii neamului, din trecut și de azi, au scrutat și au intuit zări, spre care să îndrepte gândul și fapta lor înțeleaptă și rosturile unui popor, care și-a dorit integritatea gliei străbune și a limbii strămoșești, și-a dorit pacea așezărilor sale, orînduite cu trudă și migală, în vremuri nu totdeauna îngăduitoare și blînde, vrînd să trăiască în pace cu vecinii și prietenii.

Invocînd cu patos tineresc, aplecîndu-se cu dragoste, cu cald patriotism, asupra faptelor înaintașilor, elevii au prezentat trecutul ca moștenire lăsată de strămoși, pe care generația prezentă și cele viitoare au datoria sa-cră de a o păstra și înflori.

Elevii au subliniat în lucrările lor elementele care au apropiat de-a lungul secolelor poporul român și naționalitățile conlocuitoare, principalele momente ale luptei lor comune pentru dreptate socială, pentru apărarea pămîntului natal.

Lectura lucrărilor ne-a demonstrat saltul calitativ înregistrat în activitatea profesorilor care predau istoria, faptul că sînt tot mai preocupați să integreze organic în lecții documentele de partid, aprecierile tovarășului Nicolae Ceaușescu, găsind o amplă și complexă reflectare ideea că idealul de unitate și lupta pentru înfăptuirea lui reprezintă o coordonată fundamentală a istoriei noastre, că lupta pentru independență, pentru existența statală suverană face parte din cea mai scumpă pagină a cărții noastre de istorie, că Partidul Comunist Român este continuatorul celor mai înain-

tate tradiții ale poporului nostru, care a ridicat pe o treaptă superioară lupta pentru echitate și justiție socială, pentru cimentarea unității națiunii și consolidarea independenței și suveranității.

Socotim că aceste idei majore din sutele de pagini de vibrant patos patriotic, dovadă a virtuților și calităților învățămîntului istoric din țara noastră, sînt în același timp omagiul adus de copiii țării și de profesorii de istorie sărbătoririi în acest an a 120 de ani de la Unirea Principatelor, aniversării a 35 de ani de la înfăptuirea Insurecției naționale de la 23 August, precum și întîmpinării celui de al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român.

În cadrul programului organizat cu elevii, au fost vizitate monumentele istorice din localitățile Mărășești, Mărăști și Soveja, unde au fost evocate jertfele ostașilor români și ale populației vrîncene în primul război mondial, pentru salvarea patriei, precum și locurile istorice, monumentele și muzeul din Focșani, Casa memorială „Moș Ion Roată” din comuna Cîmpuri, care vorbesc de momentele cu profundă rezonanță în conștiința noastră, din prejma și din timpul Unirii Principatelor.

De asemenea, a avut loc un simpozion cu tema „Unirea — națiunea a făcut-o” în cadrul căruia s-au prezentat expunerile: „Vrancea — trecut, prezent și viitor (Primul secretar al Comitetului județean al P.C.R.), „Unirea și personalitatea lui Alexandru Ioan Cuza” (profesor univ. dr. Ștefan Ștefănescu, membru corespondent al Academiei R. S. România), „Unirea în conștiința contemporanilor” (prof. dr. Vasile Netea), „România socialistă în anul celei de a 35-a aniversări a insurecției din august 1944 și în anul celui de al XII-lea Congres al P.C.R.” (conf. univ. dr. Gh. I. Ioniță), „Locul românilor în istoria universală” (prof. univ. dr. Pompiliu Teodor) etc.

În intervalul celor 7 zile petrecute la Focșani, elevii s-au întîlnit cu autori ai manualelor de istorie, specialiști în istorie medie, modernă și contemporană. Au fost reținute însemnate concluzii, de care se va ține seama în activitatea de îmbunătățire a manualelor școlare.

Olimpiada de la Focșani a reprezentat deci nu numai pentru elevi, dar și pentru organizatori, un moment de referință în activitatea didactică, educativă, cu importante valențe în planul reconsiderării și perfecționării metodelor proprii.

Experiența acestui an, ca și a celorlalte ediții, ne-a demonstrat convingător că Olimpiadele de istorie reprezintă o modalitate adecvată de creștere a interesului elevilor pentru studiul trecutului poporului nostru, pentru aprofundarea cunoștințelor însușite în orele de clasă și la cercurile de istorie, pentru amplificarea eficienței educative a învățămîntului. Totodată ele sînt un prilej de bilanț pentru profesori și organele de învățămînt, deoarece, așa cum bine se cunoaște, elevii selecționați de la faza pe școală pînă la faza națională reprezintă lotul reprezentativ care indică nivelul atins în predarea și asimilarea cunoștințelor de istorie. Dacă am lua în considerație doar cîteva cifre și anume 23.540 elevi participanți la faza pe școală și 7.337 la faza județeană, am realiza fără dificultate că lotul prezent la Focșani reprezintă o selecție de 1 din 548 participanți la prima fază.

Remarcăm modul în care s-au ocupat de pregătirea și organizarea fazelor Olimpiadei inspectoratele școlare din județele Argeș, Brăila, Buzău, Constanța, Ialomița, Iași, Ilfov, Neamț, Mureș, Prahova, Timiș, Vrancea, municipiul București, care s-au prezentat cu loturi bine pregătite, omogene, obținând, în finală, note peste 6 și premii. Nu același lucru se poate spune de județele Tulcea, Satu Mare, Caraș-Severin, Bistrița-Năsăud, Bihor, Botoșani care au prezentat elevi ce au obținut, în marea lor majoritate, note la limita inferioară. Cu alte cuvinte, condițiile de selecție nu au fost valorificate în sensul promovării acelor elevi, care să demonstreze capacitatea de competiție și să afirme valorile autentice.

De asemenea este necesar să se acorde atenție sistemului de cercetare și notare. În unele județe, ca de exemplu Sălaj, din cauza unei atitudini așa-zis exigente, deși au fost lucrări bune, comisia n-a socotit de cuviință să acorde decît maximum nota 7. Ca urmare, județul n-a fost reprezentat la Olimpiadă.

Din aceste cîteva elemente, desprindem unele învățăminte care, credem, vor sugera comisiilor județene, profesorilor de istorie, pe lângă îndemnul de a lucra temeinic, pentru asigurarea unui conținut bogat de idei al predării istoriei, recomandarea de a considera pregătirea și desfășurarea Olimpiadei ca moment de bilanț al unei activități de maximă importanță pentru educarea tinerei generații.

Pentru noi toți, elevi și profesori, comisiile județene și comisia centrală, se impune cerința majoră de a investi întreaga noastră capacitate, competență și pasiune pentru a face din Olimpiade autentice modalități de creștere a funcției educative a învățămîntului, și din istorie — „lumina adevărului“, după atît de frumoașă expresie a lui Nicolae Bălcescu.*